

УДК 338.48

А. Ю. Гошко

К. М. Капаць

О. М. Владимир, к.е.н., доц.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

СПІВРОБІТНИЦТВО В ТУРИСТИЧНІЙ СФЕРІ: УКРАЇНА-ТУРЕЧЧИНА

A. Yu. Hoshko

K. M. Kapats'

O.M. Vladymyr, Ph.D., Assoc. Prof.

COOPERATION IN THE TOURISM: UKRAINE-TURKEY

Україна відкрита для міжнародного туристичного співробітництва, яке віддзеркалює загальноєвропейські інтеграційні політичні та соціально-економічні процеси. Одним із основних напрямків у розвитку туристичного співробітництва є поглиблення взаємовідносин із Туреччиною – країною-сусідкою по Чорному морю.

Український і турецький народи мають давню історію взаємин, першою угодою можна вважати угоду між козацькою Україною та Османською імперією, яка була укладена ще у 1649 році і надавала українським суднам свободу мореплавства у Чорному морі та право проходження через турецькі протоки, українські купці на 100 років звільнялися від митних зборів та інших податків. Туреччина також стала однією з перших країн, які визнали Українську Народну Республіку в 1918 році, тоді ж сторони відкрили дипломатичні місії. У новітній історії Турецька Республіка визнала державну незалежність України 16 грудня 1991 року. Основою для двосторонньої взаємодії між Україною і Туреччиною у сфері туризму є відповідна Угода між Урядом України і Урядом Турецької Республіки, підписана 30 квітня 1994 року.

У двосторонньому вимірі важливим напрямом співробітництва є постійний обмін інформацією щодо туристичних можливостей України та Турецької Республіки, участь зацікавлених установ та організацій двох країн у туристичних виставках, ярмарках та біржах, що проводяться на їх територіях, спільні інвестиційні проекти тощо. Сторони працюють над освітніми проектами у сфері туризму та курортного бізнесу, організацією стажування студентів відповідного профілю у готелях Туреччини.

Сторони також плідно співпрацюють у цій сфері й у рамках міжнародних організацій, зокрема Всесвітньої туристичної організації, ОЧЕС тощо.

Туристичні потоки між Україною та Туреччиною постійно зростають. Так, у 2019 році Україна знов увійшла до топ-10 серед країн за кількістю туристів до Туреччини: країну відвідали 1,56 млн. громадян України, що на 12% більше, ніж у 2018 році. Водночас у нашій державі у 2019 році побували понад 300 тис. турецьких громадян. Туреччина входить до десятки країн, громадяни яких найчастіше відвідують Україну.

Збільшенню кількості туристів сприяла підписана в березні 2017 року двостороння угода про взаємні поїздки громадян за ID-картками, відповідно до якої громадяни України та Туреччини, які користуються паспортами у формі картки (ID), можуть перебувати без віз на території, відповідно, Туреччини та України строком до 90 днів протягом 180 днів.

Щотижня між нашими країнами здійснюється понад 180 рейсів. У 2019 році запущено рейси між Ізміром та Києвом, а також Бодрумом та Києвом. Крім того, туристи користуються наземним та морським транспортом. Так, розпочато пряме пасажирське паромне сполучення з Чорноморська (Україна) до Хайдарпаша (Туреччина).

Під час карантину у зв'язку з поширенням у світі коронавірусу COVID-19 та скасування всіх міжнародних рейсів українці можуть дістатися Батьківщини завдяки паромній лінії Карасу (Туреччина) – Чорноморськ (Україна).

Місто Стамбул та Середземноморське узбережжя залишаються найбільш

популярними напрямками поїздок українців. З 2018 року спостерігається значне зростання кількості туристів також до Каппадокії, Гьобеклітепе, Даламана, Мармариса, Бодрума, Фетхіє та Датчі.

Останнім часом став популярним і релігійний туризм. На території Туреччини є багато місць, пов'язаних з історією християнства. Крім того, розвивається спортивний туризм. Зокрема, команди з футболу, велоспорту та гімнастики організують свої тренувальні табори на спеціальних базах у Туреччині. Українські громадяни відкрили для себе Туреччину й у плані медичного туризму.

Присутній великий інтерес турецьких туристів до відвідання України, зокрема Києва, Львова, Одеси. Приваблюють відвідувачів й тури до Чорнобиля. Окрему увагу туристи з Туреччини, цілком природньо, приділяють місцям, пов'язаним зі спільною українсько-османською історією, так званому «османському поясу» – від Одеси до Білгород-Дністровського, далі – Кам'янець-Подільський, Хотин тощо.

З метою ще більшої популяризації туристичних принад України Посольство разом із турецькою компанією створило проморолик «Україна чекає на вас» турецькою мовою з англійськими субтитрами, який можна переглянути за посиланням: <https://www.youtube.com/watch?v=HrXJNbh-LnA>

Крім того, у 2019 році започатковано роботу україномовних аудіо-гідів у низці музеїв Стамбула. Така практика буде використовуватися надалі й в інших музеях Туреччини.

Поглибленню україно-турецьких відносин у сфері туризму приєє і числення діаспора. За експертними оцінками в Туреччині нараховується приблизно 35 тис. українців, які постійно або тимчасово проживають на її території. Україна належить до трійки лідерів у рейтингу країн, чії громадяни отримали посвідку на проживання за сімейними обставинами. Українці також входять до першої п'ятірки за кількістю отриманих дозволів на роботу в Туреччині. Найбільше українців проживає в Стамбулі – (близько п'яти тисяч), далі йдуть Анталія (близько трьох тисяч), Бурса (понад тисяча), Анкара (близько тисячі), Ізмір (понад п'ятсот), Мугла (майже п'ятсот).

У провінції Ерзінджан на сході Туреччини проживає понад тисячу громадян України, які є етнічними турками-месхетинцями. Вони були переселені турецькою владою у 2015-2016 рр. із зони бойових дій на сході України. В Туреччині наявна потужна кримськотатарська діаспора (від 2 до 6 млн.), що має розгалужену мережу своїх громадських організацій. Зараз в Туреччині діють 17 українських спілок – у Стамбулі, Анталії, Аланії, Анкарі, Самсуні, Бурсі, Мармарисі, Ізмірі, Кушадаси, Адані, Конії та Бодрумі. За підтримки Посольства та українських консульських установ, у Анкарі, Анталії, Стамбулі, Ізмірі, Бурсі та Кушадаси діють українські суботні школи. У березні 2018 року на кафедрі слов'янських мов Стамбульського університету вперше в Туреччині було відкрито спеціальність «українська мова та література».

Громадськими осередками українців Туреччини, разом з представниками кримськотатарської діаспори та за сприяння Посольства проводяться різноманітні заходи культурного та громадсько-політичного спрямування, які слугуватимуть подальшому поглибленню співробітництва між нашими країнами у туристичній сфері.

Література:

1. Посольство України в Турецькій республіці <https://turkey.mfa.gov.ua/spivrobotnictvo/567-turistichne-spivrobotnictvo-mizh-ukrajino-i-turechchinoju>